

Unga vuxnas boende i Göteborgsregionen 2019

Sammanställd av Enkätfabriken
Oktober 2019

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....4

Bakgrund och syfte.....5

A. Hur bor unga vuxna idag?.....6

B. De som bor hemma.....11

C. De som har eget boende.....15

D. Boendet, ekonomi och trygghet.....18

E. Slutsatser och rekommendationer.....24

Rapporten är
färgkoordinerad!

Hitta den del du vill
läsa genom att titta på
färgen i avsnittens
kant.

Sammanfattning

Hyresgästföreningen genomför vartannat år sedan 1997 en undersökning om unga vuxnas boende. Den undersökta gruppen består av unga vuxna mellan 20 och 27 år som får svara på frågor om hur de bor och hur de vill bo. Här presenteras några korta sammanfattande slutsatser utifrån resultatet i Göteborgsregionen. För att få en mer heltäckande bild rekommenderas dock att läsa hela rapporten.

27 procent svarar i årets undersökning att de bor hemma hos föräldrar. Det betyder att antalet hemmaboende unga vuxna i Göteborgsregionen är cirka 30 382 personer.

Detta är samma nivå jämfört med totalen för hela Sverige som också ligger på 27 procent. I gruppen som är 20 till 22 år bor hela 55 procent hemma hos sina föräldrar.

Bland de som bor hemma hos föräldrar svarar 92 procent att de vill bo på annat sätt. Det innebär att cirka 27 951 personer i åldern 20 till 27 år är ofrivilligt hemmaboende.

Andelen som är ofrivilligt hemmaboende är högre i Göteborgsregionen än för hela Sverige, där andelen är 85 procent.

16 procent av unga vuxna med eget boende svarar att deras boende är tidsbegränsat.

Andelen är högst bland de som hyr i andra- eller tredje hand.

7 procent av unga vuxna som har ett eget boende svarar att de någon gång betalat svart för att få ett hyreskontrakt.

81 procent av de unga vuxna i Göteborgsregionen svarar att de känner sig trygga i sitt bostadsområde medan 7 procent känner sig otrygga.

Vidare framgår det att totalt 71 procent svarar att de är nöjda med sitt boende.

De flesta unga vuxna vill bo i en bostadsrätt eller i ett eget hus eller radhus, oavsett hur de bor idag.

Totalt 66 procent skulle vilja bo i en egen bostadsrätt eller ett eget hus eller radhus. Nästan var tredje (30 procent) svarar istället att de helst skulle vilja hyra ett boende. Bland de som är ofrivilligt hemmaboende vill högst andel, 36 procent, ha en hyresbostad.

Mer än var tredje ung vuxen (36 procent) oroar sig för att inte hitta något boende i framtiden.

Det framgår också att 29 procent instämmer i påståendet att de tvekar inför att bilda familj på grund av läget på bostadsmarknaden.

De unga vuxna som befinner sig utanför arbetsmarknaden instämmer i högre grad än övriga unga vuxna i påståendet "Jag har svårt att klara mina boendekostnader". Tillsammans med studenter instämmer de även i högre grad än andra i påståendet "Jag är orolig för att inte hitta något boende i framtiden".

Bakgrund och syfte

Hyresgästföreningen genomför vartannat år sedan 1997 en undersökning om unga vuxnas boende. Den undersökta gruppen består av unga vuxna mellan 20 och 27 år som får svara på frågor om hur de bor och hur de vill bo.

Undersökningen har genomförts av Enkätfabriken på uppdrag av Hyresgästföreningen under våren 2019. Undersökningen har i år genomförts via en webbpanelsundersökning.

I denna rapport redovisas resultatet från Göteborgsregionen.

Urval och svarsfrekvens

Urvalet består av unga vuxna i åldern 20 till 27 år som är anslutna till en webbpanel. För att säkerställa att respondenterna motsvarar populationen av unga vuxna i Sverige har kvoter skapats för kön, ålder, geografi och sysselsättning. Dessutom har resultatet i efterhand viktats för att säkerställa att svaren är representativa för målgruppen.

Totalt har 4 297 svar samlats in. 17 procent av dessa svar kommer från Göteborgsregionen. Förutom Göteborg ingår även kommunerna Ale, Härryda, Kungsbacka, Kungälv, Lerum, Mölndal, Partille, Stenungsund, Alingsås, Lilla Edet, Tjörn och Öckerö.

För vissa frågor finns det internt bortfall, det vill säga att respondenterna på grund av olika anledningar valt att inte besvara en viss fråga i enkäten. Det rör sig oftast om några få procent, men varierar något mellan frågorna.

Analys

Enkätfabriken har analyserat och sammanställt resultaten för att i denna rapport ge en bild av unga vuxnas boendesituation.

Tidigare undersökningar som rör unga vuxnas boende har genomförts med annan insamlingsmetod. Tidigare år har insamlingen skett med hjälp av telefonintervjuer och i årets enkät har insamlingen genomförts med hjälp av en webbpanel.

Metodbytet skedde eftersom telefonintervjuer idag inte är ett effektivt sätt att nå målgruppen unga vuxna. Att fortsätta genomföra undersökningen med hjälp av telefonintervjuer hade sannolikt inneburit problem med representativitet på grund av låg svarsfrekvens.

Viktningen av resultatet kan tidigare även ha gjorts på ett annat sätt än i år.

Därutöver genomfördes under 2019 pilotintervjuer om frågeunderlaget med unga vuxna i rätt målgrupp, vilket ledde till att en del av frågorna omformulerades till årets enkät. Målet med pilotintervjuerna är att säkerställa att de frågor som ställs förstås av respondenterna och att säkerställa validiteten i projektet.

På grund av dessa anledningar görs inte jämförelser till tidigare års resultat i de flesta fall. I några fall redovisas tidigare års resultat i diagram eller kommenteras i löpande text, det är dock viktigt att tolka jämförelserna med försiktighet.

Läsanvisningar

Enkätfabriken har analyserat och sammanställt resultaten för att i denna rapport ge en bild av unga vuxnas boendesituation. Rapporten innefattar statistik uppdelat på bland annat ålder, kön och sysselsättning. Denna typ av jämförelser möjliggör en större förståelse för huruvida alla unga vuxna har lika villkor och möjligheter.

För att göra materialet mer överskådligt tas de mest relevanta nedbrytningarna fram. Vad som även kan vara viktigt att uppmärksamma är att en del svarsalternativ uteslutits i redovisningen. Detta har gjorts för att göra resultatet mer överskådligt.

Notera även att maskinella avrundningar kan förekomma i rapporten. Det handlar då om enstaka procent.

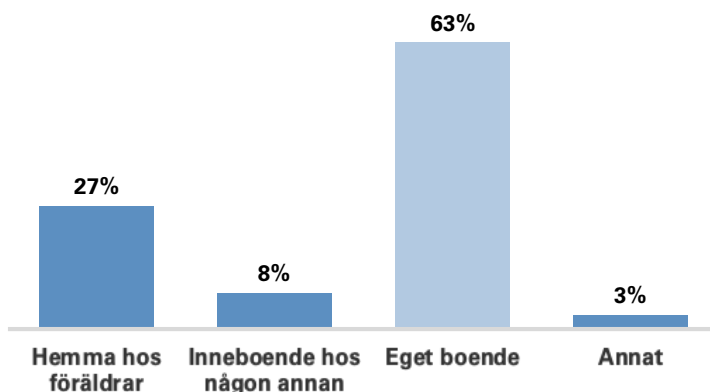
Hur bor unga vuxna idag?

I den första delen ska vi titta närmare på hur unga vuxna svarat att de bor idag. Som det framgår i diagrammet nedan svarar totalt sett 27 procent av de unga vuxna att de bor hemma hos föräldrar. Det motsvarar 30 382 unga vuxna.

8 procent svarar att de är inneboende hos någon annan än föräldrar, 3 procent bor på annat sätt och 63 procent uppger att de har ett eget boende. De som svarade att de bor på annat sätt har inte kunnat kommentera hur de bor, men det kan bland annat innefatta boende i olika kreativa lösningar som campingstugor och husvagnar.

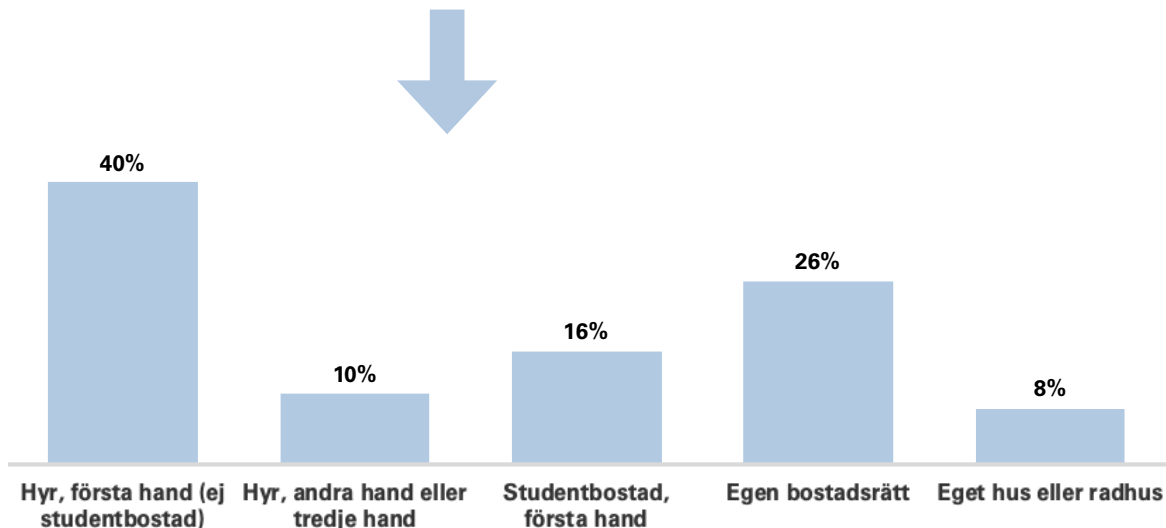
Bland de som har ett eget boende svarar totalt 40 procent att de hyr en bostad (ej studentbostad) i första, andra eller tredje hand. 26 procent svarar att de bor i egen bostadsrätt, 16 procent hyr en studentbostad i första hand och 10 procent uppger att de i hyr en bostad i andra eller tredje hand.

Hur bor du idag?

Totalt rör det sig om cirka 30 382 unga vuxna som idag är hemmaboende i Göteborg

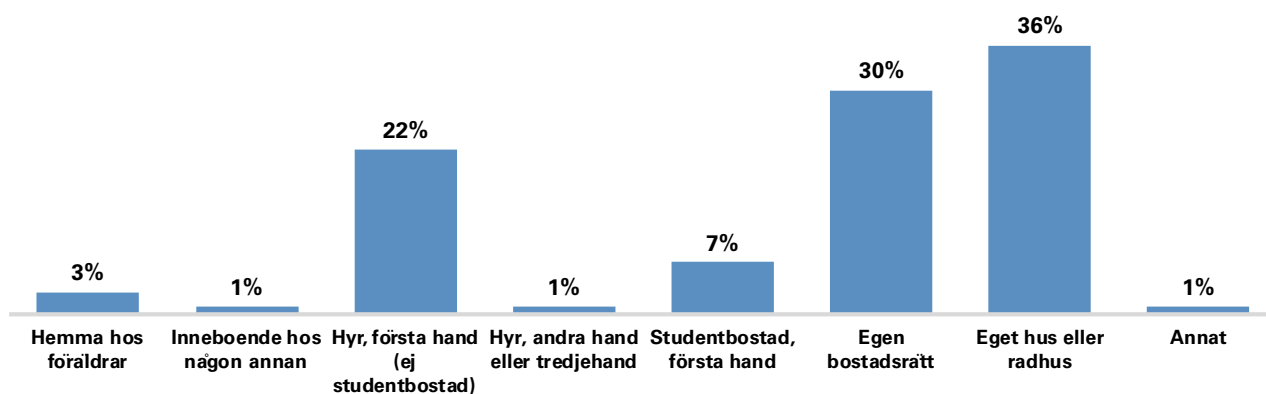
Vilken typ av eget boende?

I diagrammet nedan redovisas frågan hur unga vuxna i Göteborgsregionen skulle vilja bo på totalnivå. Högst andel (totalt 66 procent), skulle vilja ha en egen bostadsrätt eller ett eget hus eller radhus medan 30 procent svarar att de vill hyra ett boende (inklusive studentbostad).

I en rapport av Boinstitutet från år 2018 som baseras på en något yngre åldersgrupp, 15-24 år, framgår det att unga vuxna i den undersökningen svarar på ett liknande sätt om hur de vill bo. I Boinstitutets rapport svarar totalt 74 procent att de helst skulle vilja bo i villa/radhus eller bostadsrätt. Andelen som helst skulle vilja bo i ett hyrt boende är 20 procent¹.

Hur skulle du vilja bo?

¹ Boinstitutet 2018: Hur vill unga bo och varför? En undersökning från Boinstitutet gjord av Ungdomsbarometern

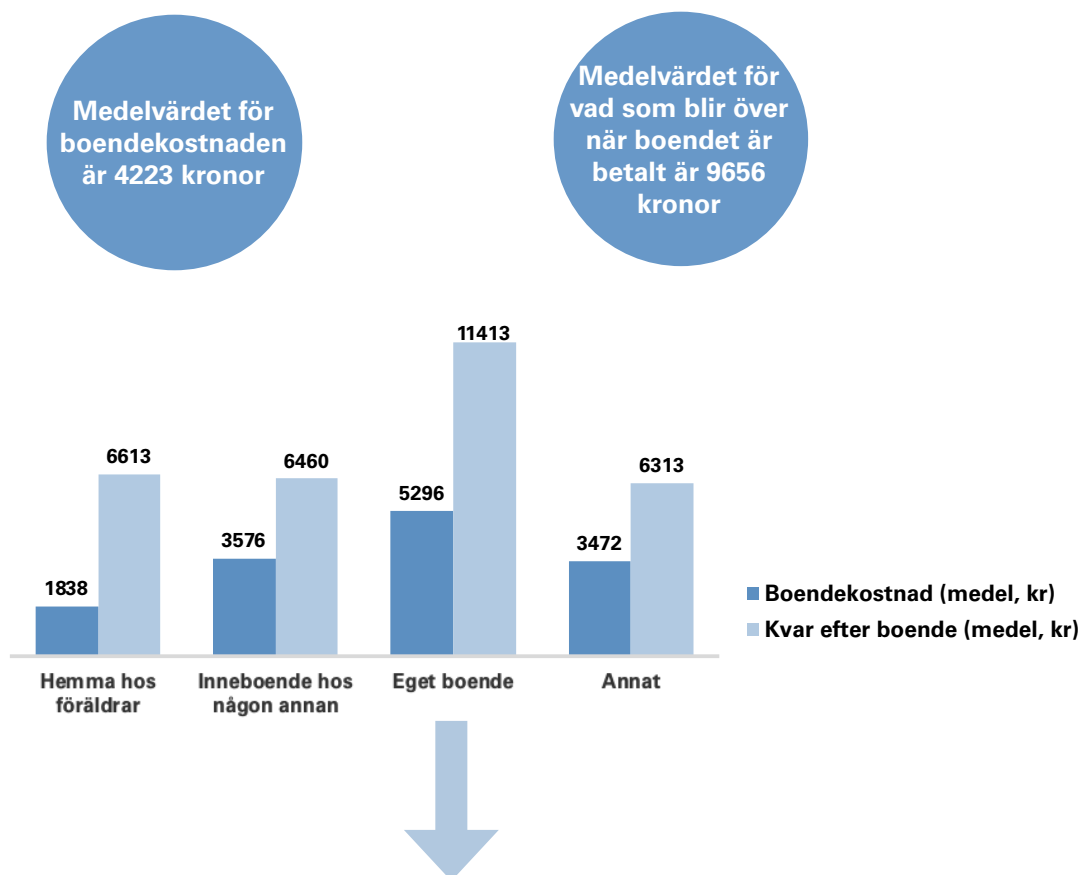
Boendekostnader

Totalt sett är medelvärdet för boendekostnaden bland unga vuxna i Göteborgsregionen 4223 kronor per månad. Unga vuxnas kostnader för sitt boende varierar dock mellan olika boendeformer. I diagrammet nedan redovisas medelvärde för boendekostnaden per typ av boende samt medelvärde för hur mycket pengar som blir över efter att boendet är betalt. Medelvärdet för boendekostnaden är högst bland de som har ett eget boende. Gruppen som har ett eget boende är även de som har mest pengar kvar efter att boendet är betalt.

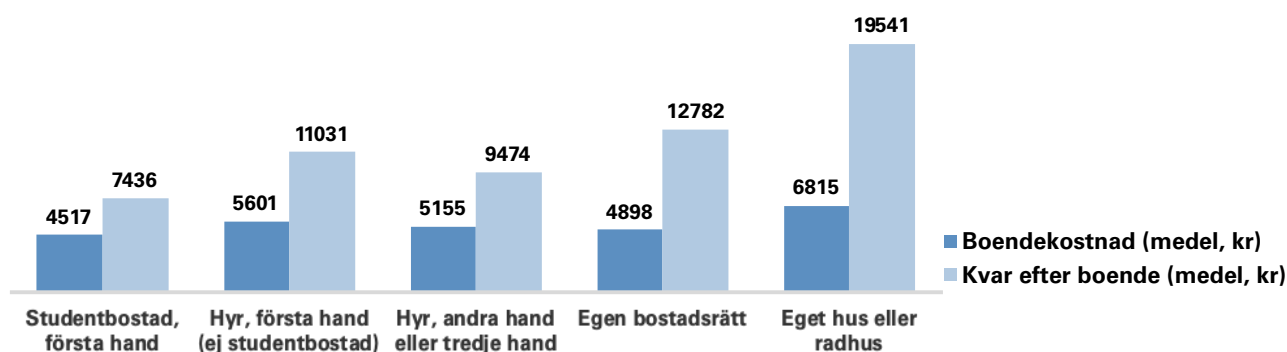
Vad som också kan vara bra att vara medveten om är att de flesta som svarat att de bor hemma hos föräldrar har svarat att de inte har någon kostnad för boende (dvs. 0 kronor) då unga vuxna som bor hemma ofta inte har någon självständig ekonomi.

Vad har du för boendekostnad?

Vad blir över när boendet är betalt?

Medelvärden för boendekostnad bland de med eget boende

I diagrammen nedan redovisas boendeform nedbrutet per ålder samt per sysselsättning. I kategorin ”övrigt” inom sysselsättning ingår de som svarar att de är sjukskrivna, arbetslösa eller gör annat. Detta är således en mer ekonomiskt utsatt grupp.

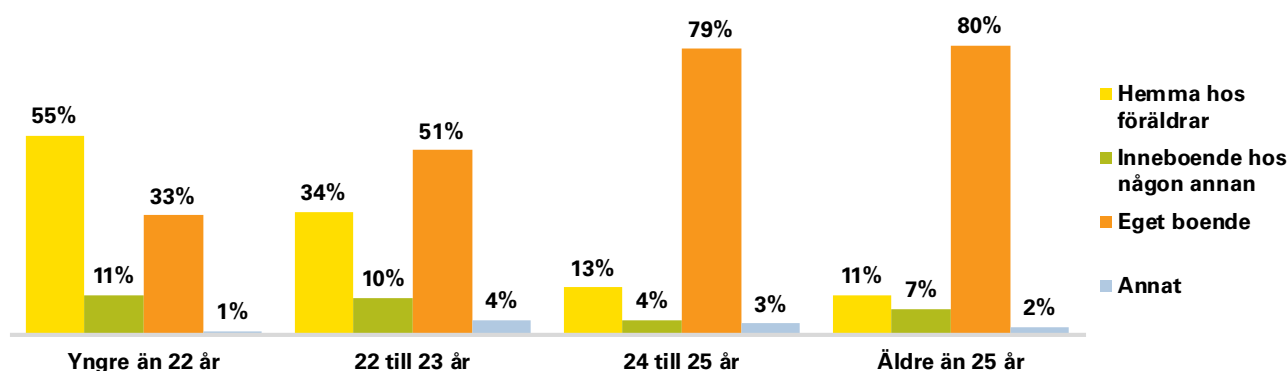
Vad som framgår är bland annat att den yngsta åldersgruppen (yngre än 22 år) är den som i störst utsträckning svarar att de bor hemma (totalt 55 procent), vilket är ett väntat resultat. I den äldsta ålderskategorin svarar högst andel, 80 procent, att de har ett eget boende.

Det framgår vidare att bland unga vuxna som jobbar svarar högst andel att de har ett eget boende (68 procent). Bland unga vuxna som studerar är andelen med ett eget boende något lägre (56 procent). I gruppen ”övrigt” uppger 50 procent att de har ett eget boende.

Jämfört med totalen för hela Sverige ligger siffrorna på en liknande nivå i Göteborgsregionen.

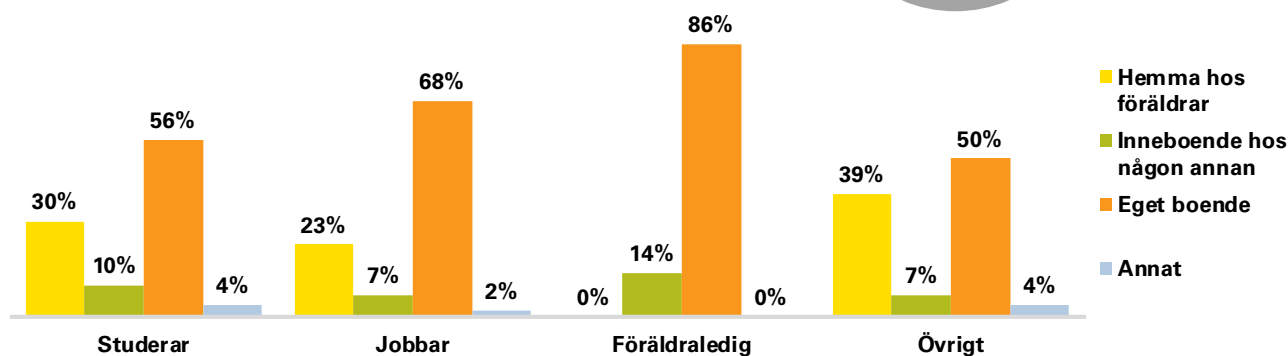
Nedbrytning (ålder)

Hur gammal är du?

Nedbrytning (sysselsättning)

Vad är din sysselsättning?

I tabellerna redovisas boendeform per kön, civilstatus och om man har barn eller inte.

Här framgår till exempel att bland de unga som bor hemma är det lika många unga män som unga kvinnor. Det framgår även att majoriteten av de som har barn har ett eget boende.

Övriga nedbrytningar

Vilket är ditt juridiska kön?

	Hemma hos föräldrar	Inneboende hos någon annan	Eget boende	Annat
Man	50%	54%	42%	42%
Kvinna	50%	46%	58%	58%
Totalt	100%	100%	100%	100%

Är du gift eller sambo med en partner?

	Hemma hos föräldrar	Inneboende hos någon annan	Eget boende	Annat	Antal %
Ja, sambo	5%	23%	50%	39%	36%
Ja, gift	2%	6%	7%	3%	6%
Nej	93%	72%	42%	57%	58%
Totalt	100%	100%	100%	100%	100%

Har du barn?

	Hemma hos föräldrar	Inneboende hos någon annan	Eget boende	Annat	Totalt
Ja	8%	10%	82%	0%	100%
Nej	29%	8%	61%	3%	100%

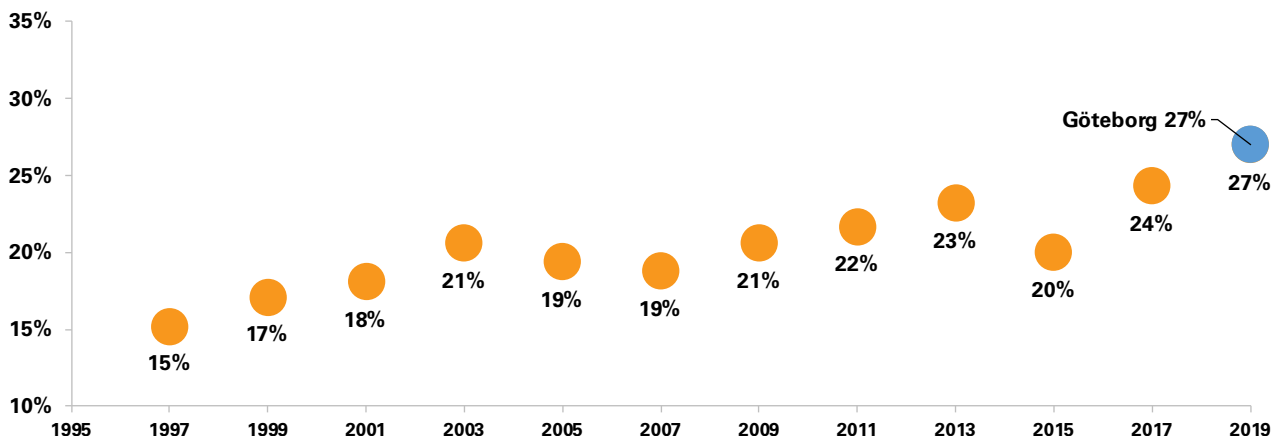

De som bor hemma

I denna del ska vi titta närmare på några av de frågor som är relevanta att redovisa för gruppen som i undersökningen svarade att de bor hemma.

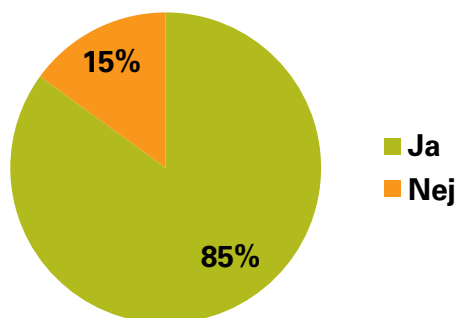
Andelen hemmaboende unga vuxna i åldrarna 20 till 27 ligger som tidigare nämnt på samma nivå för Göteborgsregionen som med rikssnittet. Tittar man på de siffror som finns för hela landet syns en tydlig trend över tid (se diagram nedan). År 1997 svarade 15 procent att de bodde hemma, i årets resultat är siffran 27 procent. Motsvarande siffra för Göteborgsregionen är även den 27 procent.

Andel hemmaboende: Förändring över tid

85 procent av de unga vuxna som fortfarande bor hemma i Göteborgsregionen svarar att de har ett eget rum där de kan dra sig undan och vara i fred, medan en andel om 15 procent svarar nej.

Har du ett eget rum där du kan dra dig undan och vara i fred?

De ofrivilligt hemmaboende

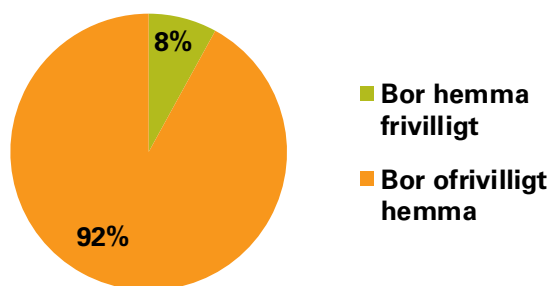
92 procent av de som är hemmaboende svarar att de vill bo på ett annat sätt än idag. 92 procent av de som bor hemma är alltså vad man kan kalla ofrivilligt hemmaboende. Omräknat i antal motsvarar detta 27 951 personer.

Jämfört med övriga landet är andelen ofrivilligt hemmaboende högre i Göteborgsregionen.

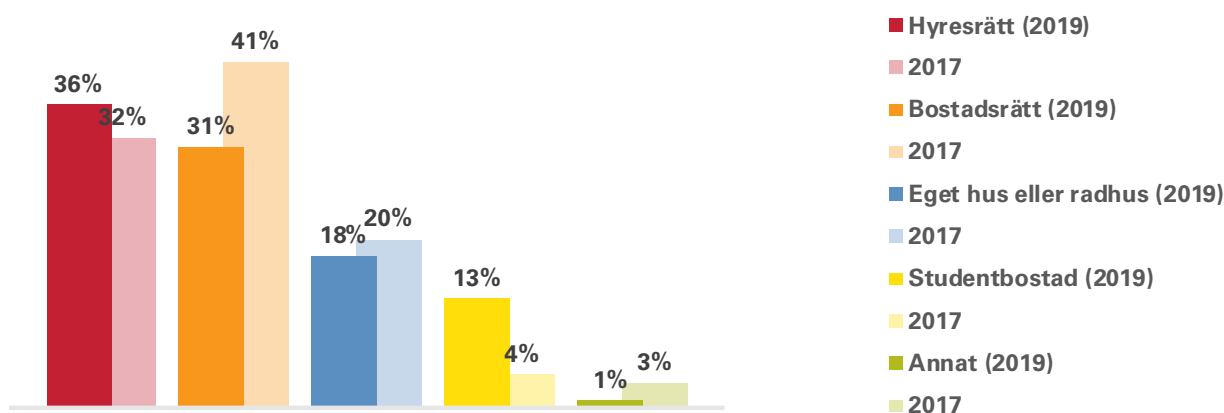
I diagrammet längst ner redovisas hur gruppen som är ofrivilligt hemmaboende skulle vilja bo. Den ljusare stapeln visar 2017 års resultat och den mörkare stapeln visar årets resultat. Bland de största förändringarna kan vi utläsa att andelen som vill ha en bostadsrätt har minskat med 10 procentenheter och att andelen som vill ha en studentbostad ökat med 9 procentenheter. Jämfört med övriga landet är Göteborgsregionen den enda region där andelen ofrivilligt hemmaboende som vill bo i hyresrätt har ökat. 49 procent svarar att de skulle vilja hyra ett boende (inklusive studentbostad) medan 31 procent skulle vilja bo i en bostadsrätt.

27 951
ofrivilligt
hemmaboende
unga vuxna i
Göteborg

Andel som bor hemma hos föräldrar som svarat att de vill eller inte vill bo hemma

Hur vill de som är ofrivilligt hemmaboende bo?

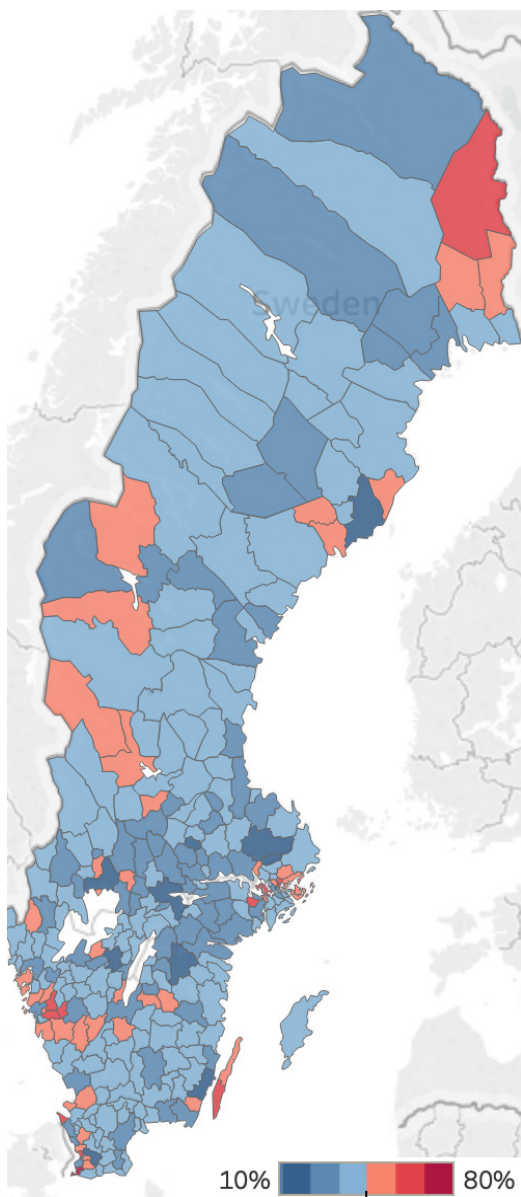

Hemmaboende i Sveriges kommuner

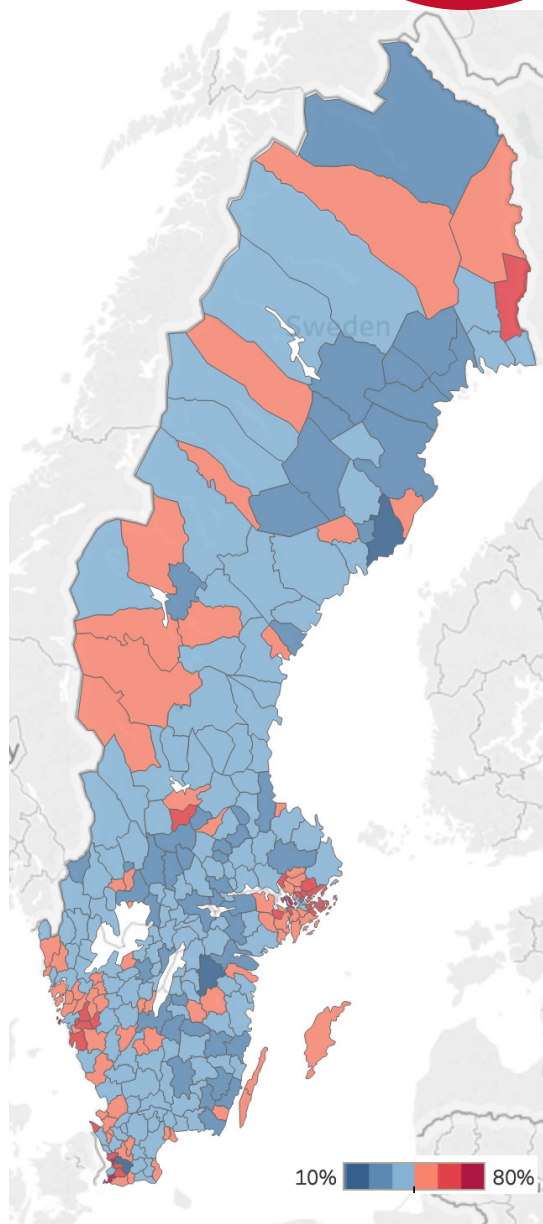
I SCB:s statistik över hemmaboende unga vuxna, som Hyresgästföreningen här presenterar i kartformat (se nedan), kan man se hur hemmaboendet utvecklar sig i Sveriges kommuner från 1998 fram till SCB:s senaste sammanställda statistik, från 2017. Rött betyder en hög andel hemmaboende och blått betyder en låg andel hemmaboende. Statistiken visar att hemmaboendet ökar i Sverige, och det gäller särskilt i storstadsområdena.

**Hemmaboendet ökar
i Sverige och särskilt i
storstadsområdena**

1998

2017

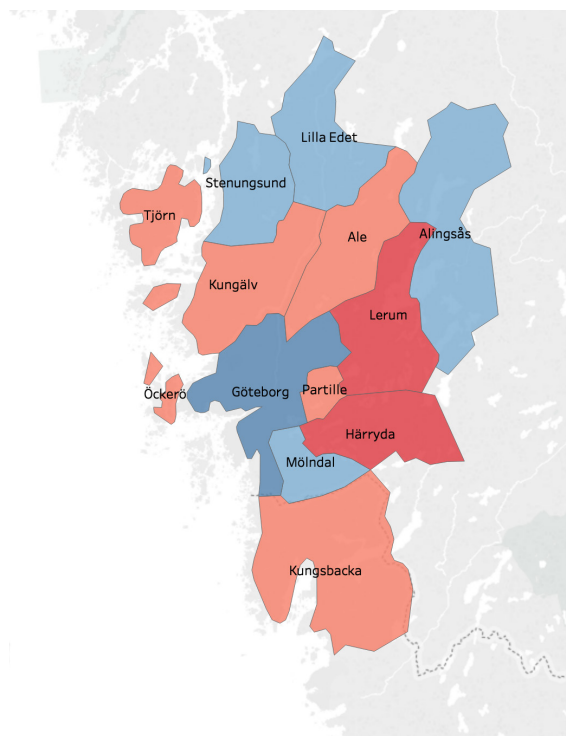

I kartorna på länsnivå nedan visas även andelen hemmaboende utifrån SCB:s statistik.

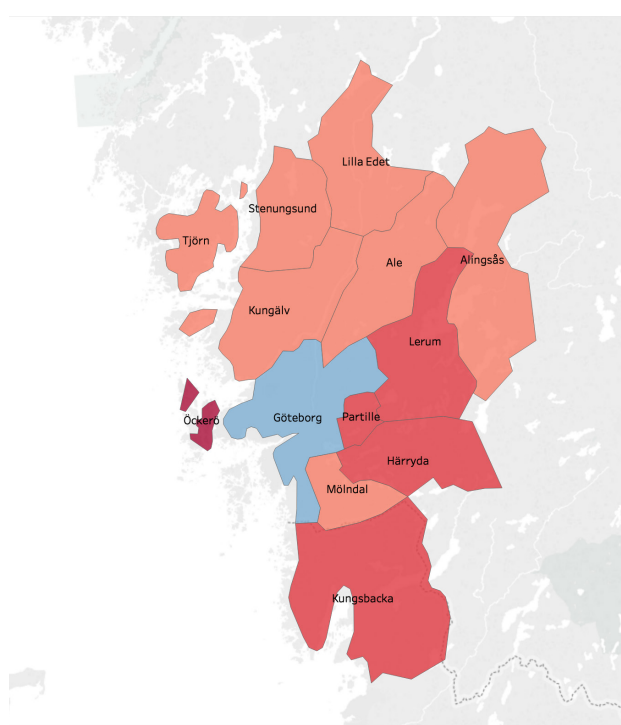
Vad som framgår, likt tidigare års resultat, är att hemmaboendet är mest utbrett i kranskommunerna kring Göteborg. En del av dessa kranskommuner har i regel en högre andel villaboende. Eventuellt kan det vara så att det är mer accepterat att bo kvar hemma om föräldrar eller vårdnadshavare bor i villa.

Uppdelad karta (Göteborg)

1998

2017

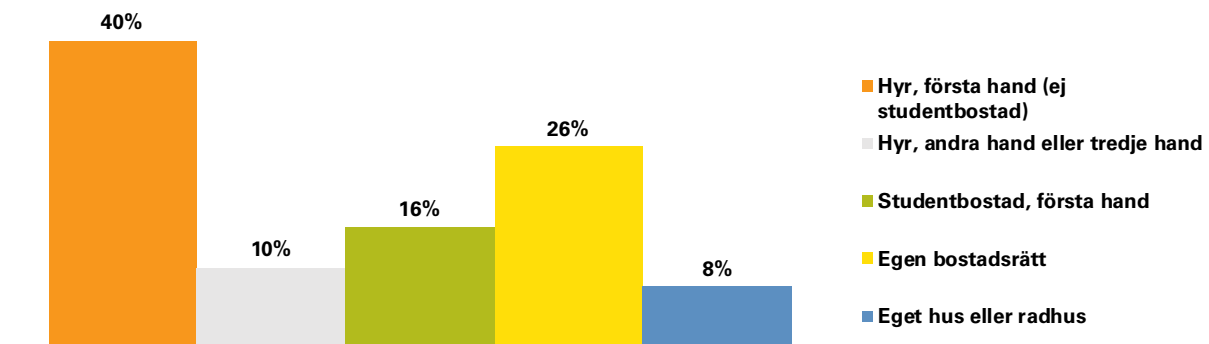

De som har eget boende

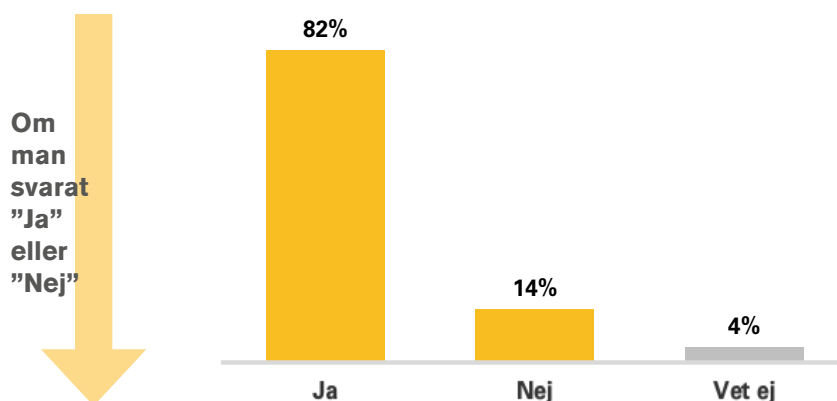
I denna del redovisas några av enkätfrågorna som är speciellt relevanta att titta på inom gruppen unga vuxna som har ett eget boende. I diagrammet nedan redovisas hur unga vuxna med eget boende bor. Vad som framgår är bland annat att 40 procent hyr en bostad i första hand (ej studentboende), och att 26 procent bor i egen bostadsrätt. Andelen med bostadsrätt är lägre i Göteborg än i Malmö och Stockholm, där är andelen 33 respektive 41 procent.

Det framgår vidare att en klar majoritet, 82 procent, har ett skrivet kontrakt för sitt boende. 14 procent svarar dock "nej" och 4 procent "vet ej". Andelen som inte har ett skrivet kontrakt är högst bland gruppen som hyr i andra eller tredje hand, 18 procent.

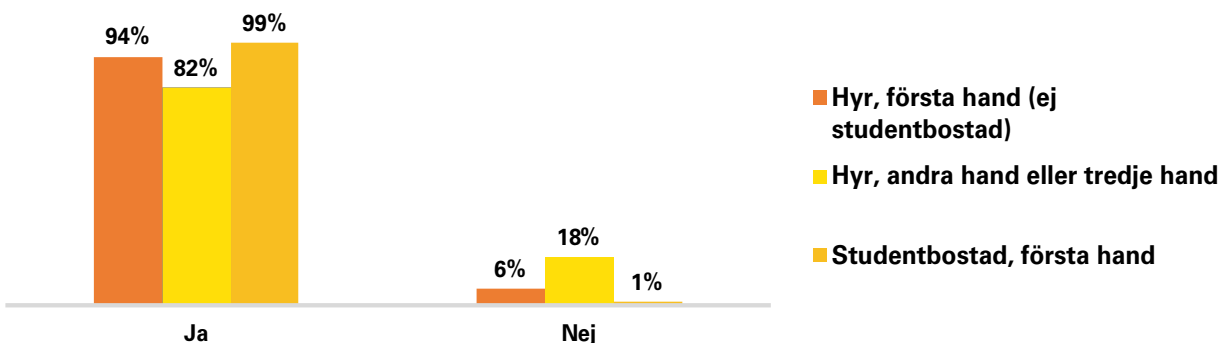
Hur unga vuxna med eget boende bor i Göteborg

Har du ett skrivet kontrakt?

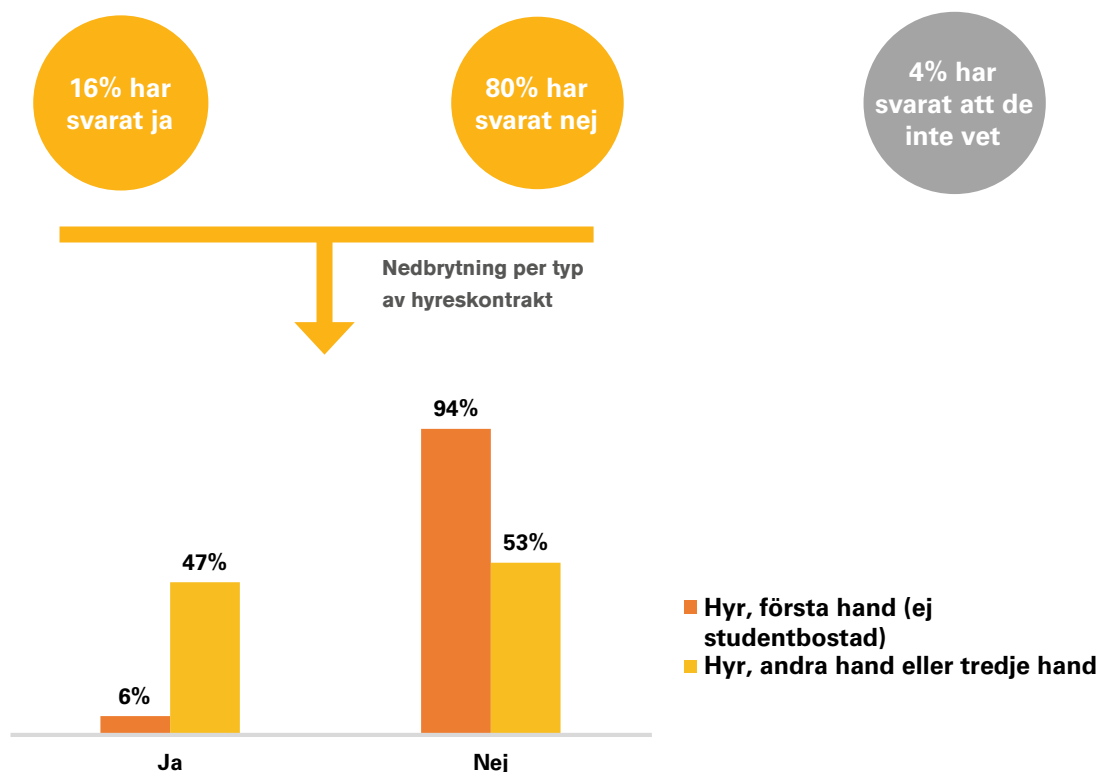

Nedbrytning per typ av hyresbostad

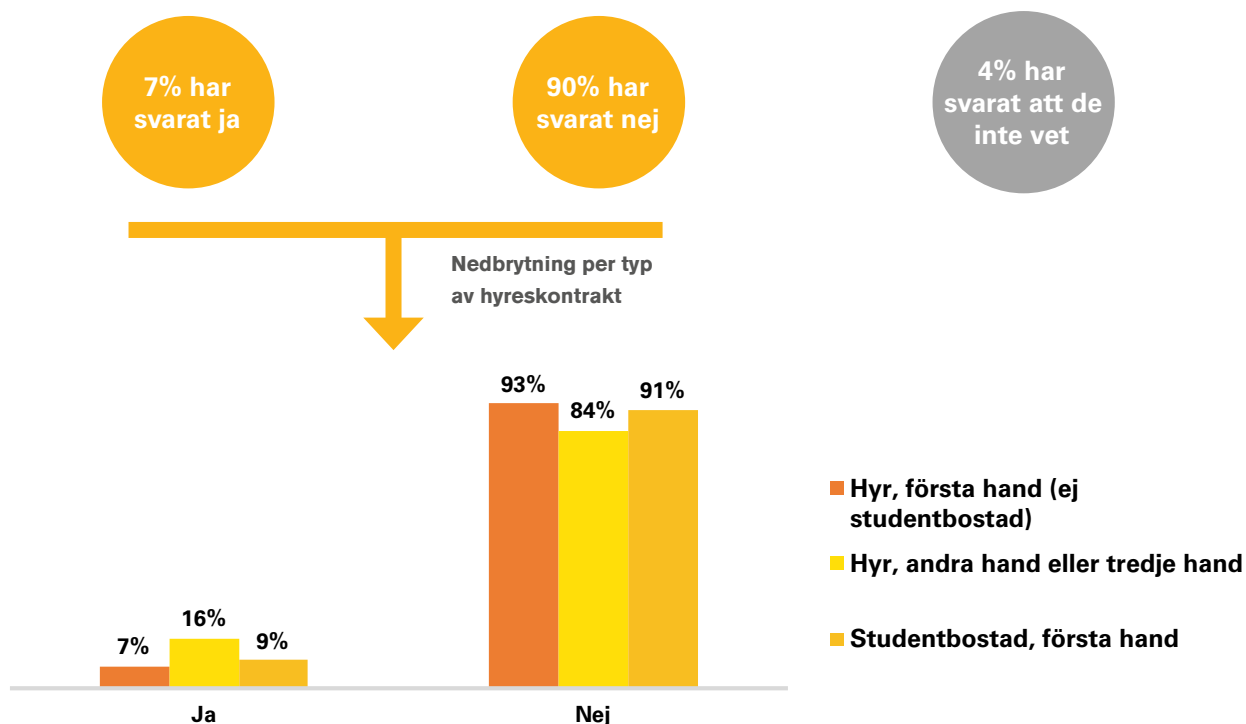
16 procent av unga vuxna som har ett eget boende svarar att deras boende är tidsbegränsat. Andelen med ett tidsbegränsat boende är högst bland de som hyr i andra eller tredje hand.

Är ditt boende tidsbegränsat?

7 procent av unga vuxna som har ett eget boende svarar att de någon gång betalat svart för att få ett hyreskontrakt. Andelen är högst bland de som hyr i andra eller tredje hand.

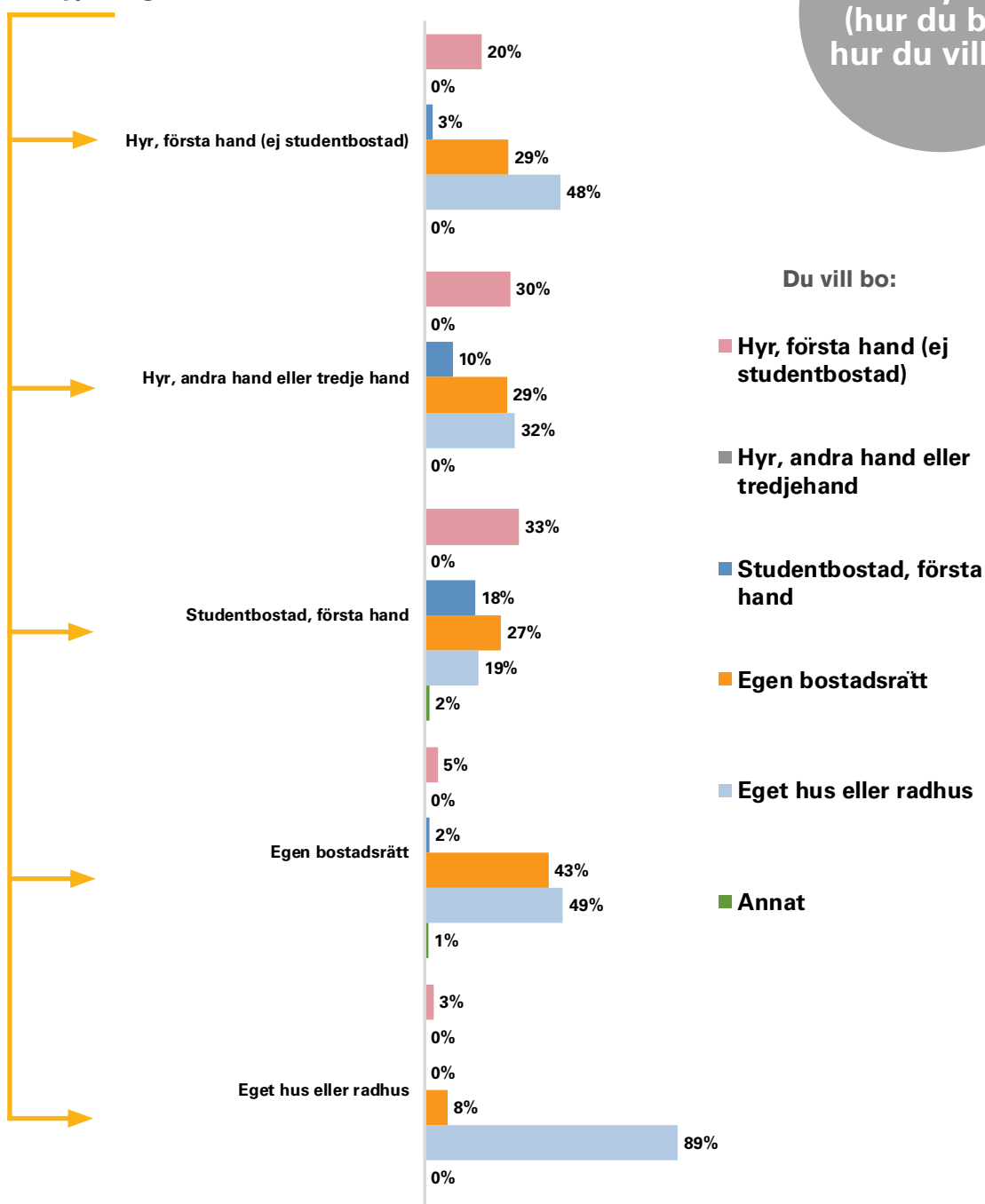
Har du någon gång betalat svart för att få ett hyreskontrakt?

I diagrammet nedan redovisas nedbrytningar av frågan om hur man skulle vilja bo per nuvarande boendeform av eget boende.

Bland de som idag hyr en studentbostad skulle en hög andel (totalt 33 procent) vilja bo i en hyreslägenhet med förstahandskontrakt. Bland de som nu hyr i första hand uppger 49 procent att de skulle vilja bo i eget hus eller radhus. En majoritet av de som nu bor i eget hus eller radhus vill fortsätta att göra det (89 procent).

Din typ av eget boende...

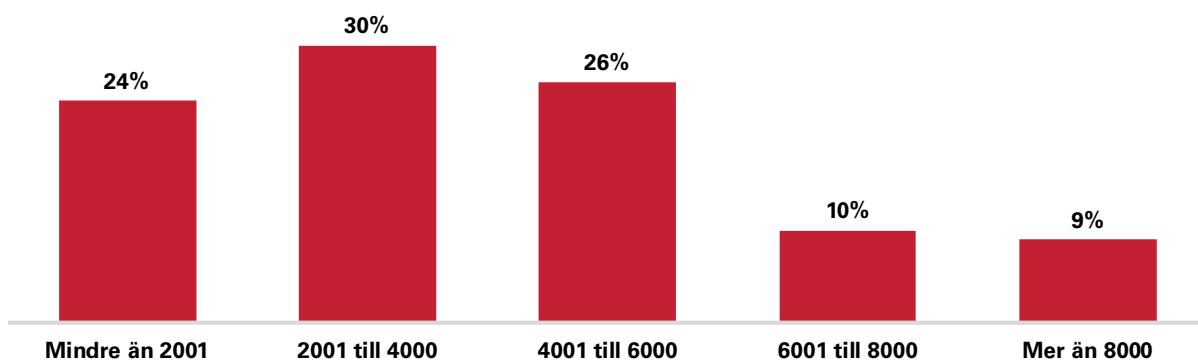

Boendet, ekonomi och trygghet

Ekonomi

I enkäten ställdes några frågor om unga vuxnas ekonomi. I diagrammet nedan redovisas kostnaderna för boendet på totalnivå. Högst andel betalar mellan 2001 och 4000 kr för sitt boende.

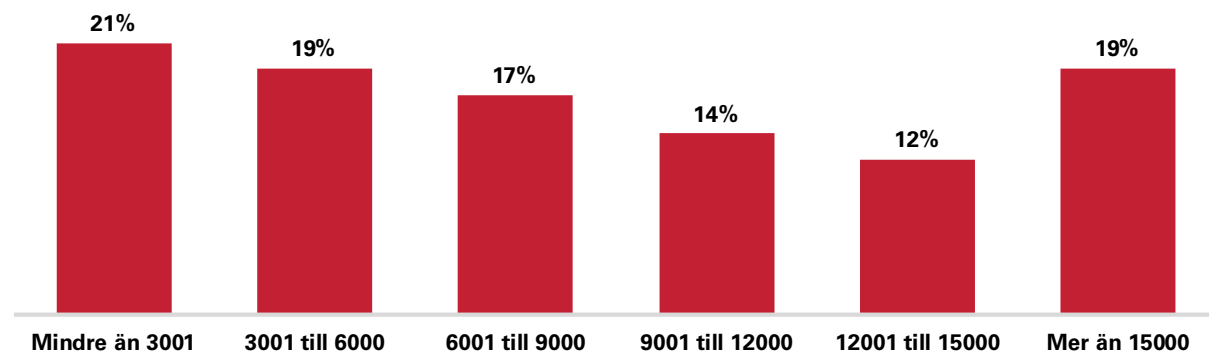
Hur mycket betalar du för ditt boende?

Avseende hur mycket pengar unga vuxna har kvar när boendet är betalt varierar detta stort, se diagrammet nedan.

Som det framgår i grafen med resultat nedbrutet per boendeform (s. 8) är det gruppen unga vuxna som bor hemma hos föräldrar som har minst kvar efter att boendet är betalt.

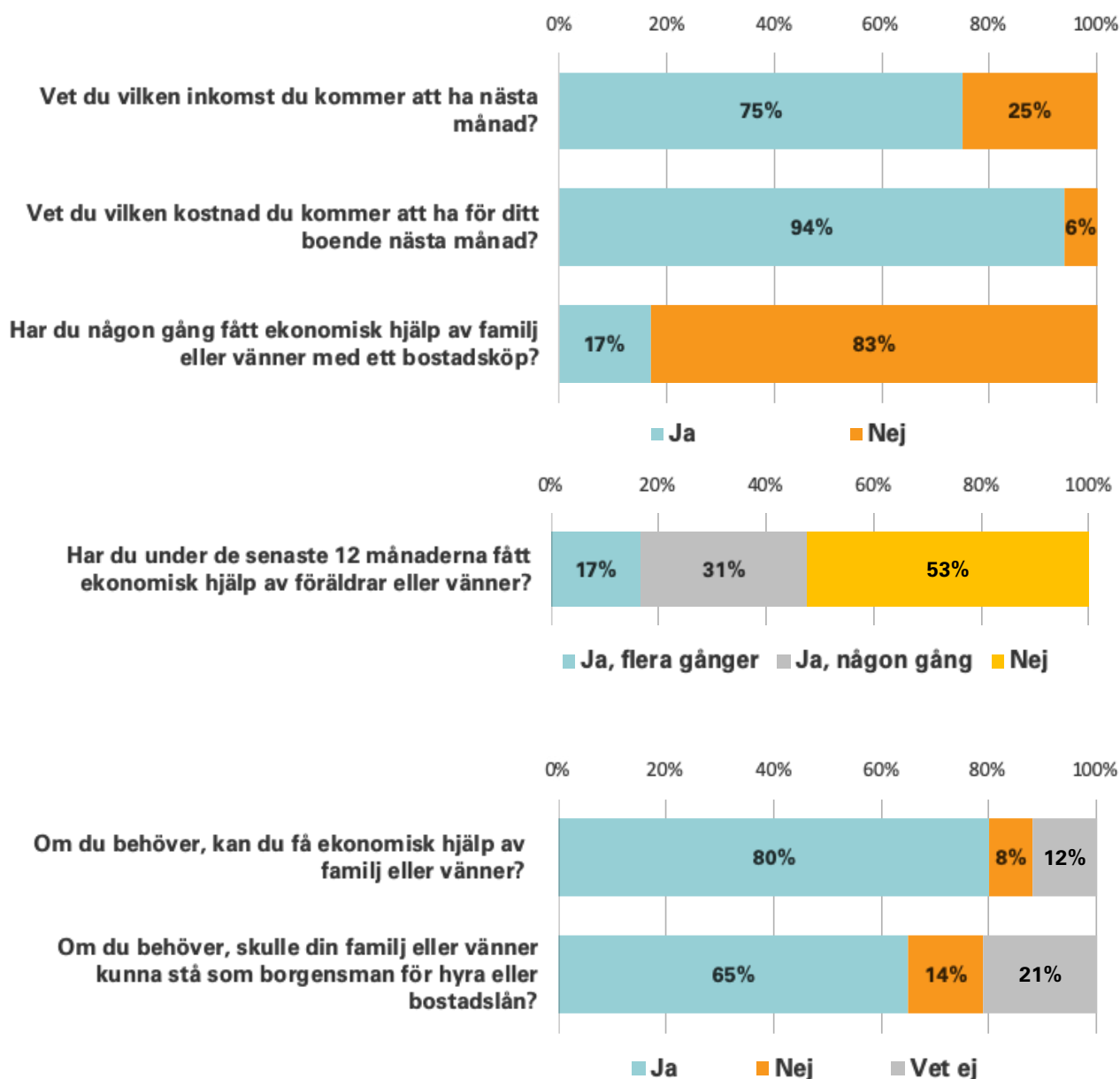
Hur mycket pengar har du kvar när ditt boende är betalt?

I enkäten ställdes en fråga om olika aspekter av de unga vuxnas ekonomi, och i diagrammet nedan redovisas resultatet på totalnivå.

Totalt anger 75 procent av de unga vuxna i Göteborgsregionen att de vet vilken kostnad de kommer ha för sitt boende nästa månad. 25 procent svarar dock att de inte vet detta. Vad gäller frågan om ekonomisk hjälp uppger ungefär hälften att de fått ekonomisk hjälp av föräldrar eller vänner under de senaste 12 månaderna.

En andel om 65 procent svarar att deras familj eller vänner kan stå som borgensman för hyra eller bostadslån. Jämfört med siffrorna för hela landet ligger resultatet i Göteborgsregionen på en liknande nivå.

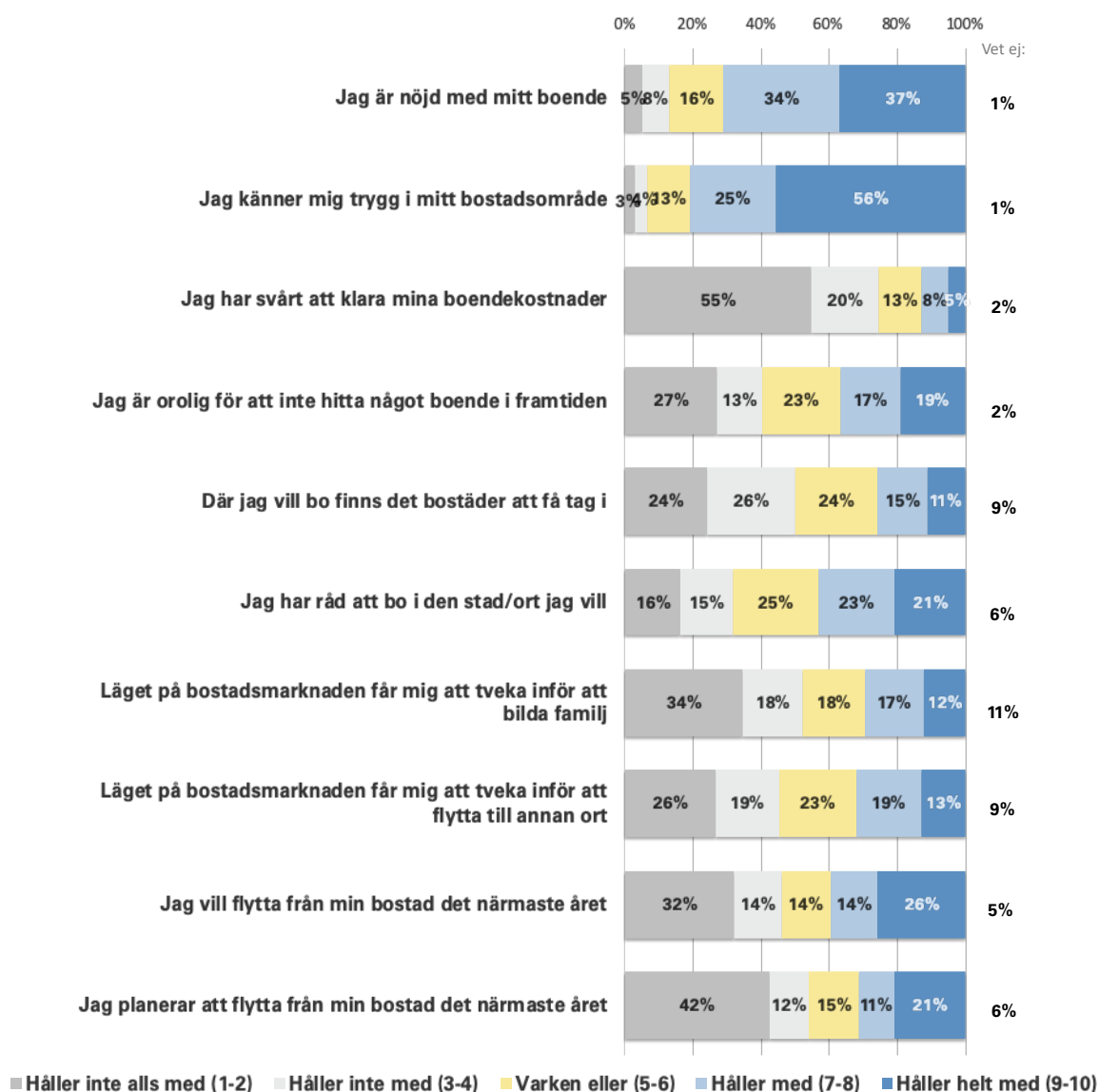

Nöjdhet och trygghet med det nuvarande och framtida boendet

Ett antal påståenden om boendet, bostadsmarknaden och framtidsplaner ställdes i enkäten. Utifrån dessa resultat kan man få en uppfattning om hur unga vuxna, utifrån boendeform, sysselsättning och ålder, är mer eller mindre utsatta när det kommer till det nuvarande boendet och hur man ser på möjligheterna till ett framtida boende.

Vad som framgår är att en andel om 81 procent instämmer i påståendet att de känner sig trygga i bostadsområdet. En lägre andel (totalt 71 procent) instämmer i påståendet att de är nöjda med sitt boende medan 13 procent tar avstånd. Det framgår vidare att en relativt hög andel (omkring 40 procent) vill flytta och 32 procent planerar flytta från sin bostad det närmaste året.

Mer än var tredje ung (36 procent) oroar sig för att inte hitta något boende i framtiden. 29 procent instämmer i påståendet att de tvekar inför att bilda familj på grund av läget på bostadsmarknaden.

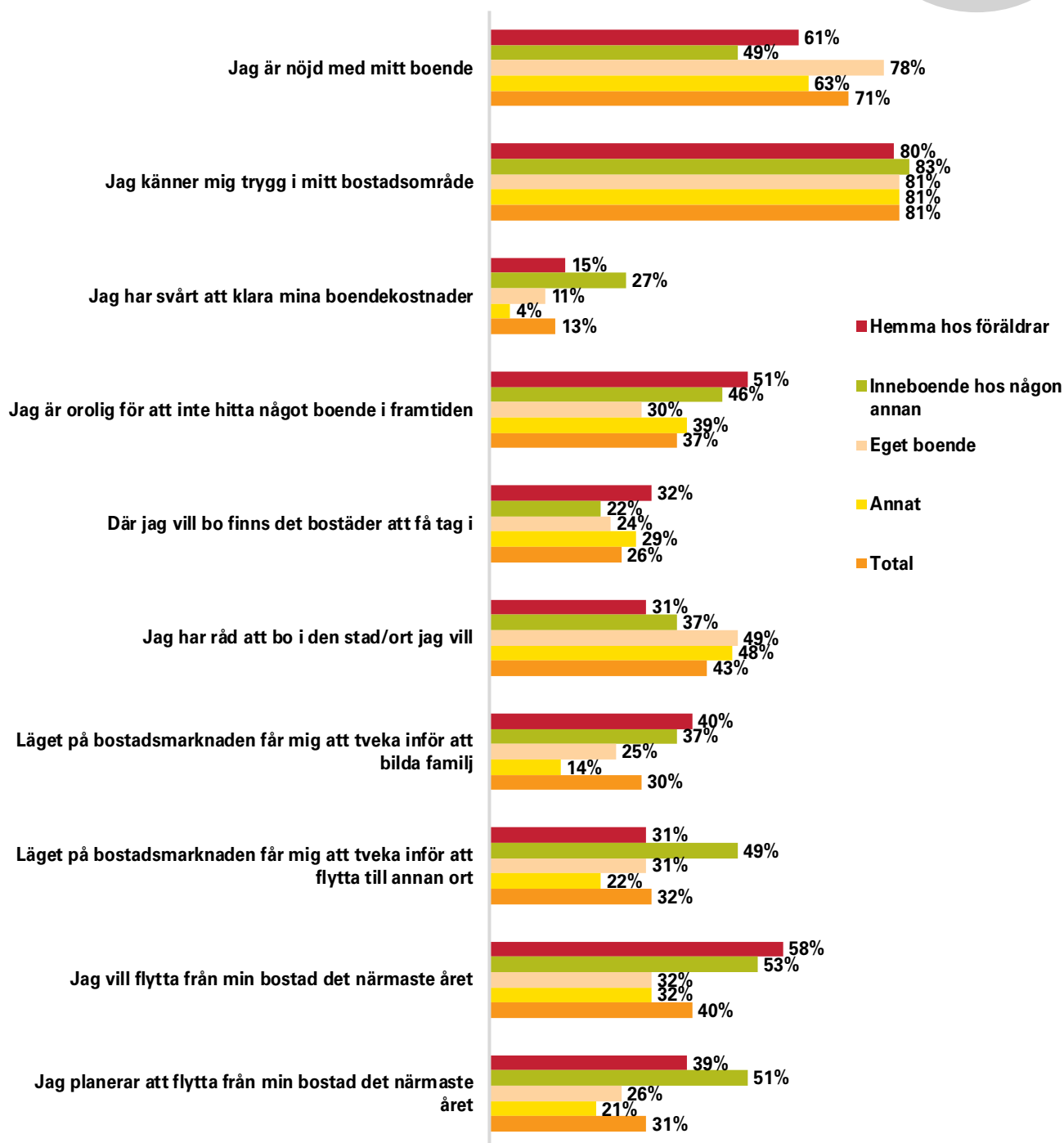

I diagrammet nedan redovisas samma frågor men här per boendeform. Vad som framgår är bland annat att de som är nöjdast med sitt boende är de som har ett eget boende. Gruppen med eget boende är också de som i lägst grad oroar sig för att inte hitta något boende i framtiden, vilket är ett förväntat resultat.

Det framgår också att andelen som har svårt att klara sina boendekostnader är högst bland de som bor inneboende hos någon annan. Tillsammans med de som bor hemma hos sina föräldrar är det även denna grupp som i störst utsträckning vill eller planerar att flytta under det närmaste året men som känner störst oro inför att hitta ett nytt boende.

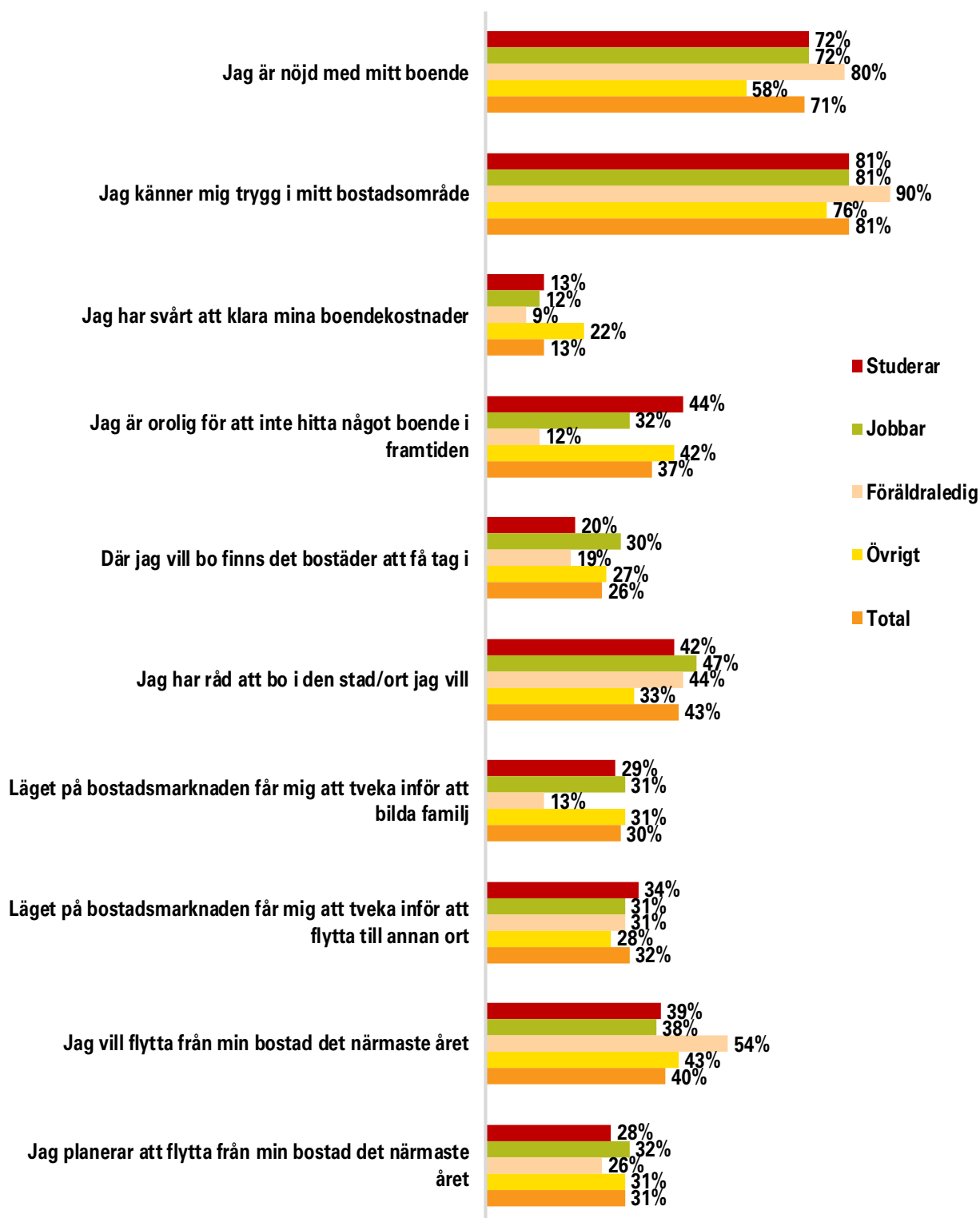
Om svaret är 7 eller högre på frågorna räknas det som "andel som instämmer"

Uppfattning om boendet: Andel som instämmer (7-10) Per boendeform

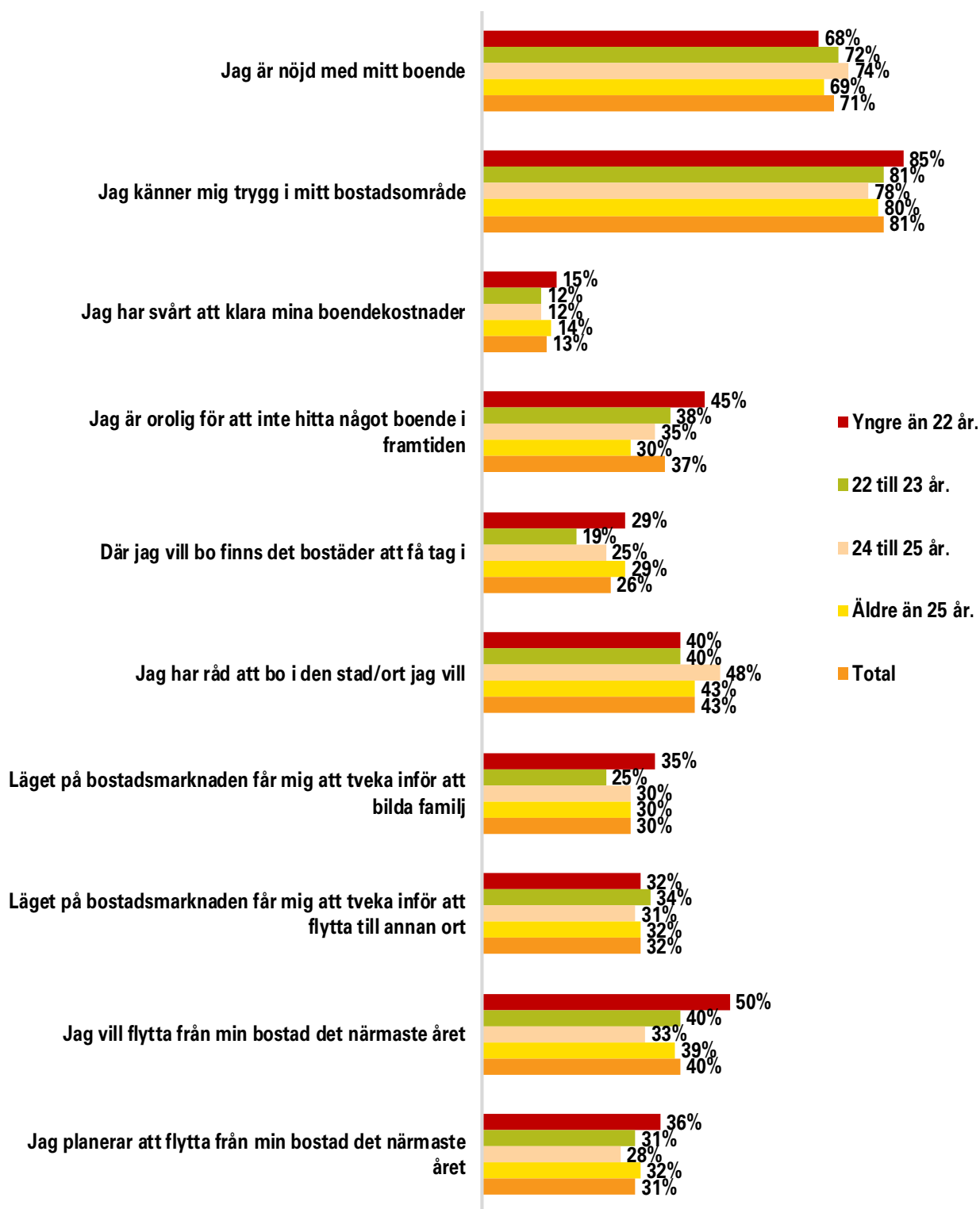
I diagrammet nedan redovisas frågorna nedbrutet på sysselsättning. Vad som framgår är bland annat att gruppen ”övrigt”, som är den mer ekonomiskt utsatta gruppen, i högre grad instämmer i påståendet ”Jag har svårt att klara mina boendekostnader”. Studenter är den grupp som i högst grad instämmer i påståendet ”Jag är orolig för att inte hitta något boende i framtiden”, tätt följt av de inom gruppen ”övrigt”.

Uppfattning om boendet: Andel som instämmer (7-10) Per sysselsättning

Per ålder finns det också en del skillnader, men de är generellt sett små. De som är yngre instämmer i högre grad i påståendet att de vill och planerar att flytta från sin bostad det närmaste året.

Uppfattning om boendet: Andel instämmer (7-10) Per ålder

Slutsatser och rekommendationer

Bristen på överkomliga bostäder är fortfarande stor över hela landet. Många unga vuxna tvingas på grund av detta till ofrivilligt hemmaboende. Siffrorna ökar från redan höga nivåer. Av alla unga vuxna i åldrarna 20–27 i Sverige, bor 27 procent kvar i föräldrahemmet. I Göteborg ligger siffrorna på samma nivå, 27 procent av alla unga vuxna bor kvar hemma. Av dessa är 27 951, eller 92 procent, ofrivilligt hemmaboende.

Det innebär också att dessa 27 951 personer inte har lika goda möjligheter att påbörja sitt vuxenliv. Vi vet att en egen bostad hänger ihop också med att skaffa en utbildning, jobb och att bilda familj. Bristen på bostäder för unga vuxna är därför inte bara ett bostadspolitiskt bekymmer. Det får också konsekvenser för både arbetsmarknaden och samhället i stort.

Är det rimligt att tänka att alla dessa direkt ska ha sina bostadsdrömmar uppfyllda? Nej, men undersökningen om Unga Vuxnas boende pekar på en utveckling över de senaste 22 åren där gruppen hemmaboende växer allt mer. Det har blivit svårare för fler att ta sig ut på bostadsmarknaden. Det hänger också ihop med de ökade klyftor i samhället som vi har sett över tid.¹ Vi kan också se sambanden i den här undersökningen.

Analysen av utsatthet visar att det finns en grupp unga vuxna som genomgående har högre sannolikhet för att ha ett högt värde på flera av indikatorerna. Effekten blir att de som har störst anledning att försöka påverka både sin ekonomiska situation och boendesituation, också har minst möjligheter till detta. Konsekvenserna av svårigheterna att etablera sig på bostadsmarknaden blir också att föräldrar och omgivningens möjlighet att hjälpa till får stor betydelse för många unga vuxna. Hälften av de svarande i vår undersökning säger att de har fått ekonomisk hjälp av familj eller vänner under det senaste året. I Storbritannien rapporterade Financial Times nyligen att den så kallade *Bank of Mum and Dad* skulle rankas som landets tionde största långgivare. Ett av Storbritanniens största försäkringsbolag, Legal & General, varnar för att det i sin tur gör att föräldrarna riskerar sämre levnadsstandard när de går i pension.²

Utsattheten och tudelningen får också konsekvenser för till exempel hur arbetsmarknaden fungerar, i och med att det påverkar människors möjlighet att ta ett jobb eller en utbildning där de vill. Undersökningen visar att det finns ett samband mellan att vilja flytta, men att samtidigt ha små möjligheter att göra just det. Inte bara vår undersökning visar på denna utveckling; Studentkåren har pekat på att bostadsbristen påverkar unga vuxnas möjlighet att ta den utbildning de vill;

”Studentkåren berättar om studenter som hoppar av sina drömutbildningar och flyttar hem igen för att bostadssituationen helt enkelt blir för omöjlig. För en del studenter avgörs utbildningsvalet av var i landet de har växt upp. Många måste förlita sig på att föräldrarna kan hjälpa med bostadslån eller kontakter för att ordna en bostad. [...] När studenter inte kan flytta till sin studieort påverkar det såväl individen som samhället.”³

Samtidigt uttrycker företagare att bostadsbristen gör det allt svårare att rekrytera rätt kompetens. Swedbank har till exempel pekat på att detta problem är särskilt allvarligt för unga vuxna.⁴ För samhällets del innebär det att många unga vuxnas drivkrafter och talang inte kommer till sin rätt där den bäst behövs.

1 LO, Program för jämlikhet - Slutrapport till LOs jämlikhetsutredning, s. 35ff

2 Financial Times, Bank of Mum and Dad 'tenth biggest mortgage lender' (2019-09-16)

3 Sveriges förenade studentkårer, Bostadsrapport 2019, s.3

4 Swedbank Macro Research, Unga på bostadsmarknaden 2019

Allas rätt till boende – ett bostadspolitiskt uppdrag

Bostadspolitiken kan inte lösa alla samhällets utmaningar med ojämlika möjligheter för unga vuxna att själva forma sina liv. En rimlig bostadspolitisk ambition är dock att rådande ojämlikheter inte ytterligare ska förstärkas av hur bostadsmarknaden är strukturerad. Precis så fungerar emellertid bostadsmarknaden idag; de som möter störst svårigheter och som är som mest utsatta, har också svårast att ändra på sin situation. Ekonomisk utsatthet i form av låga inkomster och otrygga anställningsförhållanden förstärks av boendet, där dem med minst resurser också blir mest utsatta i sitt boende: det har svårast att klara sina boendekostnader och tvingas in i otrygga boendeformer med höga boendekostnader.

Utmaningarna och lösningarna på bostadsmarknaden är emellertid i stort sett redan identifierade: det grundläggande problemet är ett generellt underskott på bostäder till rimliga kostnader. Den nybyggnation som vi sett de senaste åren i Sverige riktar sig främst till dem med en god ekonomi. Det gör att svårigheterna för de mest utsatta på bostadsmarknaden fortsätter. Lösningen måste istället vara en generell satsning på att öka bostadsbeståndet. En sådan satsning bör inkludera en satsning på ett varierat utbud av bostäder till rimliga kostnader, i olika upplåtelseformer och av varierad storlek. För att klara detta krävs det en medveten satsning också på det hyrda boendet: hyresrätten är och förblir viktigaste verktyget för unga att ta sig hemifrån och påbörja sitt verkliga vuxenliv.

Alla har rätt till ett bra hem, till rimlig kostnad. Det handlar om trygghet, men också om självständighet, eget ansvarstagande och frihet. Bland unga vuxna finns ett överväldigande stöd för en generell politik för att garantera tillgången till bostäder för alla.¹ Bostadspolitiken, från beslutfattares perspektiv på statlig och kommunal nivå, rymmer därför inte bara utmaningar och problem utan också stor politisk potential. Det finns ett tydligt bostadspolitiskt uppdrag med stort folkligt stöd: Sverige behöver fler hyreslägenheter som breda grupper av unga vuxna har råd att hyra.

1 Ungdomsbarometern AB, 2016

